

I. A váltóper tárgyalásának felfüggesztését a Váltótörvény nem zárja ki.

II. A konkrét váltó az alapkötelem részét képező kártérítési kötelezettségvállalás biztosítéka volt, biztosítéki váltónak minősül, s mint ilyen, ha az alapügylet érvénytelen, akkor a váltó sem érvényesíthető.

III. Amennyiben – mint a perbeli esetben is - nem kerül sor a váltó forgatására, a váltókötelezett a Váltótörvény alapján minden korlátozás nélkül jogosult az alapügyletből eredő kifogásra hivatkozni.

Alkalmazott jogszabályok: Pp. 123. § (2) bekezdése, a váltójogi szabályokról szóló 2017. évi CLXXXV. törvény – Váltótörvény –17.§-a, 75. §-a.

Győri Ítéltábla Gpkf.II.25.414/2021/2.

I.

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a II. r. alperes felperes munkavállalója, - a terményértékesítési ágazat vezetője - volt. A II. r. alperes tulajdonában lévő I. r. alperesi gazdasági társaság a felperessel azonos tevékenységet végzett (gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelem), a két társaság egymás konkurense volt. A felperes belső vizsgálat alapján arra a következtetésre jutott, hogy a II. r. alperes súlyosan megsértette a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségeit, s e magatartásával kárt okozott neki, ami részben összefüggött azzal, hogy I. r. alperesi cég gazdasági tevékenységét felperes hátrányára végezte. Emiatt a felperes törvényes képviselője eldöntötte - és ügyvédjével ennek jogi lehetőségeit előre megbeszélte – hogy az alperes munkaviszonyát elsősorban közös megegyezéssel, másodsorban azonnali hatályú felmondással megszünteti.
- [2] A II. r. alperes, a felperes képviselője, s annak házastársa, valamint felperest képviselő ügyvédi iroda ügyvédjelöltje 2020. április 27-én öt órán keresztül folytatott arról tárgyalásokat, hogy milyen feltételek mellett tudnak megállapodni a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésében. Az egyeztetés központi kérdése az volt, hogy a felperes által igényelt 36.892.000.- forint összegű kártérítési igényből II. r. alperes milyen összeget hajlandó megfizetni. Felek végül 25.585.271.- forint részletekben történő megfizetésében, a II. r. alperesi munkabér elszámolásában, szabadsága megváltásában, az általa használt munkaeszközök átadásának körülményeiben, a munkavállalót terhelő egyéb költségek megfizetésében, a munkakört érintő titoktartás feltételeiben állapodtak meg. A megállapodás aláírását követően felmerült, hogy a követelés megfizetésére a felperesnek biztosítékra lenne szüksége. Egyeztetés kezdődött a garancia nyújtás feltételeiről, a II. r. alperes ingatlanára jelzálogjog bejegyzéséről (ezt azonban felperes nem találta megfelelőnek), ezért – ügyvédi javaslatra - a felek abban állapodtak meg, hogy I. és II. r. alperes saját váltót állít ki a fizetési kötelezettség biztosítékeként. Abban az I. r. alperes - mint váltóadós – vállalta, hogy a felperes - mint váltójogosult - részére, de nem rendeletére 2020. augusztus 31-ig megfizet 24.961.812.- forintot. A fizetés helye a váltóadós pénzforgalmi bankszámlája volt. A II. r. alperes pedig váltókezeséget vállalt a váltóadós teljesítéséért, a fizetés helyeként a váltókezes pénzforgalmi bankszámlája lett megjelölve. A saját váltó kiállítására ennek megfelelően sor került.
- [3] A felperes 2020. szeptember 1-jén megpróbálta érvényesíteni a váltókövetelését I. r. alperessel szemben, azonban a bankszámláján csak 7.254.347.- forint volt, ennek levonására és felperes részére történő átutalására sor került, a beszédési megbízás ezt meghaladó összegben

fedezethiány miatt nem volt teljesíthető. A felperes ezt követően a váltókövetelése beszédését a II. r. alperes pénzügyintézeténél kísérelte meg, azonban azt a tájékoztatást kapta, hogy a beszédési megbízás kizárólag a fizető fél felhatalmazó levele alapján érvényesíthető.

- [4] A II. r. alperes a Tatabányai Törvényszék előtt munkaügyi pert – a továbbiakban: munkaügyi per – kezdeményezett a ki nem fizetett jutaléka megfizetése, továbbá a felek között létrejött munkaviszonyt megszüntető megállapodás érvénytelenségének megállapítása iránt. Arra hivatkozott, hogy kényszer, jogellenes fenyegetés, megtévesztés hatására írta a megállapodást alá, ezért az érvénytelennek minősül.

II.

- [5] Felperes keresetében a váltójogi szabályokról szóló 2017. évi CLXXXV. törvény – a továbbiakban Váltótörvény - alapján váltótartozás címén – a Váltótörvény 47. § (1) bekezdése szerint - egyetemlegesen kérte kötelezni alpereseket 17.707.465.- forint megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy a perbeli saját váltó a Ptk. 6:565. § (1) bekezdése szerinti értékpapír, megfelel a Váltótörvény 75. §-a szerinti kellékeknek, a váltókezes II. r. alperest érintően pedig a Váltótörvény 31. §-ában foglaltaknak. A Váltótörvény 38. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a váltó fizetés végett történő bemutatása megtörtént, ugyanakkor fizetés nem történt, s a váltóadósokkal szemben - a Váltótörvény 44. § (1) bekezdése alapján - lehetősége volt óvás nélkül keresetet benyújtani. A 35/2017.(XII.14.) MNB rendelet 40. § (3) bekezdése szerint a váltókezes közvetlen felhatalmazó levelének hiányában a váltókezes pénzügyintézeténél a váltó nem volt érvényesíthető, de ez nem akadályozta annak, hogy a váltókezesrel szemben a váltójogosult váltókezeses alapon peres igényt érvényesítsen.
- [6] Alperesek a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a váltó érvénytelen, a felperes rosszhiszemű váltóbirtokos, s az alapjogviszony is érvénytelen. A II. r. alperest a felperes és annak jogi képviselője tévedésbe ejtette, megtévesztette a váltó (és a munkaviszonyt megszüntető megállapodás) aláírása előtti tájékoztatással, s jogellenes fenyegetéssel vette rá a megállapodás és a váltó aláírására. Ez akként valósult meg, hogy az általa el sem követett károkozó magatartást bűncselekménynek minősítették, azt az érzést keltve, hogy a büntetőeljárás és a több évi börtönt csak akkor kerülheti el, ha aláírja a megállapodást és a váltót, mely esetben eltekintenek a feljelentéstől. Nem volt lehetősége arra, hogy átgondolja a történeteket, újabb időpontot kérjen a megállapodás részleteinek megbeszélésére. Akkor és ott kellett döntenie arról, aláírja-e a megállapodást vagy sem, ellenkező esetben rendkívüli felmondással élt volna a felperes, illetőleg feljelentette volna bűncselekmény gyanúja miatt. A felperes és I. r. alperes között olyan jogügylet nem állt fenn, ami indokolta volna I. r. alperes váltóadós szerepét, fizetési kötelezettsége nem állt fenn felperes felé, teljesen megalapozatlan váltóadósak minősítése, s a vele szembeni követelés. Alperesek a per tárgyalásának felfüggesztését kérték arra hivatkozással, hogy a munkaügyi per eredménye érinti a váltó szerinti fizetési kötelezettséget, ha a megállapodás megtámadása alapos, akkor fizetési kötelezettségük sem állhat fenn.
- [7] Az alperes felfüggesztés iránti kérelmére a felperes arra hivatkozott, hogy a munkaügyi perben eldöntendő kérdés nem előkérdése a váltókereset elbírálásának, így a per tárgyalásának felfüggesztése a Pp. 123. § (2) bekezdése szerinti jogszabályi feltételei nem állnak fenn. Ha a munkaviszony megszüntetéséről létrejött megállapodás érvénytelensége megállapításra is kerülne, abban az esetben is a Ptk. 6:566. § (1) bekezdése szerinti jóhiszemű váltóbirtokosnak minősül, így a Ptk. 6:567. §-a szerinti kifogáskorlátozás változatlanul érvényesül. Az I. r. alperes nem is alanya a II. r. alperes által a felperes ellen indított munkaügyi pernek, illetve a

munkaviszonyt megszüntető megállapodásnak. Bár a Váltótörvény nem szabályoz kifogáskorlátozást akkor, ha az alapjogviszony szerinti jogosult lép fel, az értékpapír kötelezettjével szemben, ezt azonban a bírói gyakorlat megszorítóan értelmezi. Attól függően vizsgálja a kifogást, hogy annak elbírálása mennyire „egyszerű”. A bonyolultabb, terjedelmesebb bizonyítást igénylő kifogások esetén kizárják az alapjogviszonyból eredő kifogás érvényesítését és kizárólag a váltójogviszony keretei között hozzák meg döntésüket. (BDT2017.3682; PJD2018.31) A konkrét esetben az érvénytelenség alátámasztására az alperesek semmilyen releváns bizonyítékot nem terjesztettek elő a perben. A per tárgyalásának felfüggesztése ellentétben áll a váltóper soron kívüli jellegével.

III.

- [8] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel érintett végzésével – mivel álláspontja szerint a II. r. alperes által a munkaviszonyt megszüntető megállapodás érvénytelensége iránt indított per a váltóper Pp. 123. § (2) bekezdése szerinti előkérdése - a per tárgyalását a Tatabányai Törvényszék előtt folyamatban lévő per jogerős befejezéséig felfüggesztette.
- [9] Rámutatott, hogy a perbeli váltó értékpapír (Ptk. 6:565. §), az tartalmazza a Váltótörvény 75. §-a által a saját váltóra előírt kellékeket. A felperessel szemben az alapjogviszonyból eredő érvénytelenségi kifogás felhozható volt, erre nem vonatkozik a kifogáskorlátozás, az a kötelezettnek a váltó korábbi jogosultjával szembeni jogviszonyon alapuló kifogásaira terjed ki, s a lényege az, hogy a váltó későbbi jóhiszemű jogszerzőivel szemben a kötelezett ne hozhasson fel olyan kifogásokat, amelyről a váltótulajdonosnak nincs is tudomása, hisz ő az értékpapír kiállítását keletkeztető alapjogviszonynak nem alanya. A konkrét esetben azonban az alapjogviszony jogosultja és kötelezettje és a váltó jogosultja és egyik kötelezettje azonos személy. Az alperesek élhettek a Ptk. 6:89. §-a szerinti megtámadás jogával. A váltóban foglalt jognyilatkozat (Ptk. 6:9. §) érvénytelenségére is a szerződés érvénytelenségére vonatkozó szabályok irányadóak, s az alperesek érvénytelenség kapcsán felhozott indokai jelen perben érdemben vizsgálhatóak. A Ptk. 6:568. §-án [helyesen: Ptk. 6:566. § (1) bekezdésén] alapuló azon felperesi érvelés nem helytálló, mely szerint az értékpapír kiállítóját vele szemben akkor is terhelik az értékpapírban rögzített kötelezettségek, ha az értékpapír kibocsátás nélkül, vagy érvénytelen ügylettel került forgalomba. A felperes nem minősül automatikusan jóhiszemű jogosultnak. A váltó kiállításának alapjául szolgáló megállapodás érvényességének elbírálása a munkaügyi per tárgyát képezi, a felperes jóhiszeműsége is ennek eredményétől függ. A munkaügyi perben az I. r. alperes ugyan nem peres fél, azonban a kötelezettségvállalás a képviseletében eljáró II. r. alperes magatartásán alapul, így az I. r. alperes is hivatkozhat a II. r. alperes megtámadási kifogására.

IV.

- [10] Az elsőfokú végzés ellen – tartalma szerint – annak megváltoztatása, a felfüggesztés mellőzése és az elsőfokú bíróság eljárás folytatására történő utasítása iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság határozata sérti a Pp. 123. § (2) bekezdésében foglaltakat, az általa előzetes kérdésként megjelöltek elbírálására ugyanis nem a munkaügyi bíróság, hanem teljes körben az elsőfokú bíróság köteles, amely az erre vonatkozó bizonyítási eljárást egészében le is folytatta. A részben azonos jogállítás és a részben azonos tényállás nem teremt a két per között előkérdés-viszonyt.

- [11] A munkaügyi bíróság a váltó érvényességéről nem dönt, erre az elsőfokú bíróság köteles, s a két perben az érvénytelenség és a jóhiszeműség kérdése is külön-külön vizsgálendő. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt a tény, hogy a munkaviszonyt megszüntető megállapodás és a váltó kiállítás között több óra eltelt, emiatt a váltó és a munkaviszonyt megszüntető megállapodás érvénytelensége és ebből eredően a felperesi jóhiszeműség fennállta is külön vizsgálendő, mely vizsgálat eltérő eredményekre is vezethet.
- [12] A Ptk. 6:565. § (1) bekezdése értelmében a váltó értékpapír, nem szerződés, hanem egyoldalú jognyilatkozat. A perbeli váltó a saját váltóra előírt formai és tartalmi szabályokat teljesíti, az hibátlan. Az értékpapír jóhiszemű jogosultjaként a Ptk. 6:567. §-a szerinti kifogáskorlátozás védi. Az alpereseket terhelte a bizonyítási kötelezettség a vonatkozásban, hogy nem jóhiszemű birtokosa a váltónak, de ezt nem tudták teljesíteni. Amíg jelen perben az alperesek nem igazolják a váltó érvénytelenséget vagy rosszhiszemű váltóbirtokosi minőségét, addig jóhiszemű váltóbirtokosnak minősül. Az alperesi kifogások nem is magát a váltót érintették, hanem a váltó kiállításának alapjául szolgáló jogviszonyra vonatkoztak, annak – általa vitatott - érvénytelensége viszont a váltó érvényessége szempontjából több okból is irreleváns.
- [13] Sem a jogviszonyok tárgya, sem alanyai tekintetében nem áll fenn felfüggesztést megalapozó összefüggés. A váltójogviszony tárgya egyoldalú és absztrakt kötelezettségvállalás (feltétlen fizetési ígéret), a konkrét esetben olyan személy részéről, aki az alapjogviszonynak nem is részese. A munkaügyi perben a felperes módosított keresetét az alapjogviszony - a munkaviszonyát megszüntető és az általa okozott károk megtérítésére vonatkozó megállapodás - megtévesztésen, illetve jogellenes fenyegetés miatti részleges érvénytelenségére alapította. A váltó maga nem is utal a munkaügyi megállapodásra. A munkaügyi megállapodás alperesek által állított részleges érvénytelensége közvetlenül nem eredményezheti a váltó érvénytelenségét. (Megjegyezte, hogy kizárt az is, hogy egy egységes okiratnak csak bizonyos részei vonatkozásában kerüljön figyelembevételre az érvénytelenségi ok).
- [14] A két jogviszony részes felei sem azonosak, csak a II. r. alperes személyén keresztül érintkeznek egymással. Mivel az I. r. alperes nem részese az alapjogviszonynak, így arra alapított kifogással nem is élhet. Ha a II. r. alperes nem állna félként a perben, úgy a felfüggesztés lehetősége fel sem merült volna. Mindössze a II. r. alperes - járulékos és szubszidiárius – váltókezesség vállalása a kapcsolat a munkaügyi perrel, abban viszont nem fél az I. r. alperes. A kapcsolódást önmagában az nem alapozza meg, hogy az I. r. alperes a II. r. alperes által a felperesnek okozott károkkal egyező összeg megfizetésére vállalt kötelezettséget.
- [15] A váltójogi szabályok szerint - ugyan nem áll fenn kifogáskorlátozás abban az esetben, ha az alapjogviszony jogosultja lép fel az értékpapír kötelezettjével szemben, azaz ilyenkor teljesszűrtelen felhozhatók az alapjogviszonyból eredő kifogások, de ez az elméleti alapállás is csak azzal a megszorítással érvényesül gyakorlatban, hogy az alapjogviszonyra való hivatkozás csak akkor lehet alapos, ha a kifogás elbírálása egyszerű. Ha könnyen bizonyítható, könnyen elbírálható kifogásról van szó, akkor a bírói gyakorlat megengedő, míg bonyolultabb, terjedelmesebb, hosszabb bizonyítást igénylő kifogás esetén elzárkózó, s kizárólag a váltó jogviszony keretei között dönt a bíróság. (BDT.2017.3682; PJD2018.31.) Csak kivételes, szűk körben a váltón alapuló követelés fennálltát kétséget kizáróan cáfoló közvetlen bizonyítékok azonnali bemutatása esetén van mód a kifogás érdemi elbírálására. Az alperesek az

alapjogviszonyhoz kapcsolódó – annak érvénytelenségen alapuló - kifogásukat igazoló bizonyítékot nem tudtak felmutatni. Az elsőfokú bíróság azzal, hogy a hosszadalmas munkaügyi perben lefolytatandó bizonyítása eredményétől tette függővé a per elbírálását, kiüresíti a váltó jogintézményét, a váltóperek elbírálásra irányadó soron kívüli eljárás szabályát.

[16] Az alperesek a fellebbezésre észrevételeket nem terjesztettek elő.

V.

[17] A felperes fellebbezése nem alapos.

[18] Az elsőfokú bíróság a jelen per tárgyát képező váltójogviszony kapcsán a Pp. 123. § (2) bekezdésében foglaltak helyes alkalmazásával és értelmezésével határozott a per tárgyalásának felfüggesztéséről. A felperes fellebbezésében foglaltak – az alábbiakban kifejtettek szerint – az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatására és a felfüggesztés mellőzésére nem adnak alapot.

[19] Mindenekelőtt arra mutat rá az ítéletábra, hogy Váltótörvény rendelkezései – eltekintve az eljárásjogi rendelkezések integrálásától - tartalmukban megegyeznek a váltójogi szabályok szövegének közzétételéről szóló 1/1965. (I.24.) IM rendelet – a továbbiakban: Váltórendelet – szabályaival, a két normának egyaránt a Genfben 1930. június 7-én megkötött váltójogi egyezmény az alapja, így a Váltótörvény rendelkezéseinek értelmezésénél a Váltórendelet szabályaihoz kapcsolódó korábbi bírói gyakorlat is értékelendő.

[20] A váltóper tárgyalásának felfüggesztését a Váltótörvény nem zárja ki eleve, s a bírói gyakorlatban sem jelent meg a Váltórendelet vagy a Váltótörvény alapján olyan döntés, mely szerint eleve összeegyeztethetetlen lenne a váltóper soronkívüliséget biztosító rendelkezéseivel a per tárgyalásának felfüggesztése. (BH1996.272. számon közzétett Legfelsőbb Bíróság Gf.I.32.562/1994. sz.; BH1995.232. számon közzétett Legfelsőbb Bíróság Gf.I.33.644/1993. sz. döntés)

[21] Az alperesek védekezésükben arra hivatkoztak, hogy a felperes (jogásza közreműködésével) a II. r. alperest az általa el sem követett cselekmények, „bűncselekményként” minősítésével tévedésbe ejtette, megtévesztette, s jogellenes fenyegetéssel vették rá (az I. r. alperes vonatkozásában, mint az I. r. alperes képviselőjét is) a váltó aláírására.

[22] A fellebbezésben foglaltakkal szemben helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy az alapjogviszonnyal kapcsolatos igényérvényesítés előkérdése lehet a váltópernek, s azt is, hogy a II. r. alperes keresete alapján a munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozó kérdés annak elbírálása (és csak ez lehet a munkaügyi per tárgya), hogy a váltó kiállításának alapjául szolgáló megállapodás a munkaügyi perben előterjesztett keresetben megjelölt okból érvénytelennek minősül-e, s ez a váltón alapuló kereset (azon belül a váltójogi kifogás) elbírálásának is előkérdése.

[23] A váltói akarat hiánya és a felperes, mint váltóbirtokos jóhiszeműsége vizsgálata nyilván nem képezi (s nem is képezheti) a munkaügyi per tárgyát. A váltói akarat hiányát megalapozhatja fizikai kényszer, megtévesztés, jogellenes fenyegetés. Az ún. tárgyi (vagy feltétlen) kifogásokat

(pl: váltóképtelenség, váltói akarat hiánya, kellékhány) mindkét alperes érvényesíthette. Helytálló a felperes azon érvelése, hogy magáról a váltójogi kifogásról a váltóper bírósága kell, hogy döntsön, azt elbírálv, hogy érvénytelen ügylettel került-e forgalomba a váltó (ilyenek minősülhet, ha az értékpapír kiállítására, vagy annak átadására megtevesztéssel, erőszakkal kényszerítették a kötelezettet, vagy arra jogellenes fenyegetéssel került sor) és arról is a váltóper bírósága határoz, hogy eset körülményeiből következően a felperes az értékpapír jóhiszemű jogosultjának tekinthető-e. A tényállások alábbi egyedi összefüggései miatt azonban a váltójogi kifogás vonatkozásában is megállapítható a munkaügyi per előkérdés jellege.

- [24] A váltójogi kötelelemnek is van kauzája, az alapjogviszony, mely a konkrét esetben a II. r. alperes által a munkaviszonyt megszüntető megállapodásban tett kártérítési kötelezettségvállalás. Ennek biztosítéka a jelen per tárgyát képező váltó. A konkrét esetben a váltó az alapkötelem részét képező kártérítési kötelezettségvállalás biztosítéka volt, biztosítéki vagy fedezeti váltónak minősül, s mint ilyen ez mutatja fel az alapügylettel a legszorosabb kapcsolatot, s ha az alapügylet érvénytelen, akkor a fedezeti váltó sem érvényesíthető. Az érvénytelenségi ok jellegére, a jogviszonyok tartalmi egymásra épülésére, s a váltójogviszony kapcsán eljáró II. r. alperes kettős minőségére (váltókezes és váltóadói törvényes képviselő) is figyelemmel a II. r. alperes keresetének helytadó munkaügyi döntés érinti az időben szükségképpen (kis eltéréssel) később kiállított váltó kapcsán is a váltói akarat fennálltát-hiányát. A felperes érvelése szerinti csekély időbeli eltérésnek - a cselekmények szoros időbeli és tartalmi egysége folytán - nem tulajdonítható olyan jelentőség, melynek folytán az okiratok (és a jogviszonyok) teljesen elkülönített vizsgálata lehetséges lenne. Ha a munkaügyi megállapodás a felperes által megjelölt okból érvénytelen (megtevesztés, jogellenes fenyegetés) az - főszabályként - maga után vonja a váltói akarat hiányát is, egyúttal – az érvénytelenségi ok jellege folytán - alkalmas a felperes, mint az értékpapír jogosultja jóhiszeműségének megdöntésére.
- [25] A kifogás másik vonulata (az alapügyleti kifogás) kapcsán tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy a Ptk. 6:567. §-a és a Váltótörvény 17.§-a szerinti kifogáskorlátozás alól csak a II. r. alperes mentesül és ő is csak „elvi” jelleggel, az érvénytelenség bírói gyakorlat által megkövetelt „egyszerű bizonyíthatóságának” fennállta esetén. A Ptk. 6:567. §-án [a rPtk. 338/C. § (3) bekezdésén], illetve a váltótörvény 17. §-án alapuló kifogáskorlátozás csupán azt tiltja, hogy a váltón alapuló keresettel megtámadott személy olyan kifogást hozzon fel, amely a kibocsátóval, vagy valamely előző váltóbirtokossal kapcsolatos személyes viszonyán alapul. (EBH2008.1888. számon közzétett Legfelsőbb Bíróság Gfv.IX.30.127/2008. számú döntés)
- [26] A Váltótörvény 77. § (1) bekezdése a) pontja alapján a saját váltóra is alkalmazandó a Váltótörvény 17. §-a, mely szerint a váltón alapuló keresettel megtámadott személy a váltóbirtokossal szemben nem hivatkozhat olyan kifogásra, amely a kibocsátóval, vagy valamelyik előbbi váltóbirtokossal szemben fennálló személyes viszonyán alapul, kivéve, ha a váltóbirtokos a váltó megszerzésével tudatosan az adós hátrányára cselekedett. Személyes viszonyon akkor alapul a váltójogi kifogás, ha olyan jogra, feltételre, körülményre vonatkozik, mely magából a váltóból nem tűnik ki. A kifogáskorlátozás („a kifogások fel nem hozhatóságának elve”) kapcsán a Váltótörvény 17.§-a a váltókötelezetti kifogások körét negatívan szabályozza, nem rendelkezik arról, hogy melyek azok a (nem váltójogi) kifogások, amelyek a váltóperben felhozhatók. A Genfben 1930. június 7-én megkötött váltójogi egyezményt létrehozó konferencián ebben a szerződő felek nem tudtak megállapodni, ennek s belső jogi szabályozására azóta sem került sor. A kérdés kapcsán a bírói gyakorlat akként

alakult, hogy a váltó absztrakt jellege önmagában nem indokolhatja tartozatlan fizetések kikényszerítését. Ha a kötelezett valószínűsíti olyan alapügylet meglétét, mely kifogás alapjául szolgálhat, a kifogást a bíróságnak vizsgálnia kell. (BH1992.777. számon közzétett Legfelsőbb Bíróság Gf.I.31.919/1991. sz.)

- [27] Olyan váltó esetében, melynek forgatására sor került – a Váltótörvény 17.§-ban szabályozott kivétellel – az anyagi jog valóban elveszíti az erejét. (Leszkoven László: A váltó, mint kötelem 141. o.; Novotni Alapítvány a Magánjog Fejlesztéséért Miskolc, 1999.) Amennyiben – mint a perbeli esetben is - nem kerül sor a váltó forgatására, a váltókötelezett a Váltótörvény alapján minden korlátozás nélkül jogosult az alapügyletből eredő kifogásra hivatkozni. Ilyen esetben a váltóadás kötelezettsége az eredeti váltóbirtokossal szemben nem válik absztrakttá. Az alapügylet érvénytelenségére az I. r. alperes is hivatkozhatott (6:89.§ (2) bek), nem csak a megállapodásban részes II. r. alperes. Annak nincs jelentősége, hogy a munkaügyi perben félként az I. r. alperes nem szerepelt (ezt az eljárásjogi rendelkezések zárják ki), ez a kifogásolási jogát nem korlátozza.
- [28] A Váltótörvény eljárás gyorsításával kapcsolatos (a Váltórendelet vonatkozásában pedig a Pp. váltóperi eljárást gyorsító) rendelkezései a tisztán váltójogi kérdések elbírálása terén tudnak csak maradéktalanul érvényesülni. Amennyiben a váltókötelezett alapügylettel kapcsolatos kifogásáról kell döntenie a bíróságnak, úgy abban - a kifogás tartalmával összefüggő per folyamatban lététől függően - dönthet a váltóper bírósága. Amennyiben – mint a perbeli esetben is – az alapügylet érvénytelenségének elbírálása más bíróság hatáskörébe tartozik, úgy arról az utóbbi dönt, melynek döntése a váltóper viszonylatában a Pp. 123. § (2) bekezdése szerinti előzetes kérdésnek minősül.
- [29] A felperes által hivatkozott – a bizonyítási nehézségek függvényében megszorítást alkalmazó - döntésekben foglaltakkal az ítéletábla annyiban nem ért egyet, hogy azok a tételes jogból (a Ptk.-ból és Váltótörvényből) le nem vezethető módon a váltókötelezettséget olyan esetekben is absztraktnak minősítik, amikor az nem minősül annak.
- [30] A fellebbezés váltókezesességgel kapcsolatos érvelése súlytalan. A váltótörvény 77. § (3) bekezdése alapján a saját váltó vonatkozásában is alkalmazandó a Váltótörvény 32. § (2) bekezdése, mely szerint a váltókezes kötelezettségvállalása akkor is érvényes, ha az a kötelezettség, amelyért kezeséget vállalt semmis, kivéve, ha ez a semmisség alaki hibából ered. Ebből is következően - a fellebbezésben foglaltakkal szemben - a váltókezesesség nem járulékos természetű. E korlát figyelembevételére a konkrét per azon sajátossága miatt nincs lehetőség, hogy a II. r. alperes egyben a váltókötelezettség háttérében álló (a váltóval biztosított) alapjogviszony kötelezettje is. A II. r. alperes váltókezesként emiatt nem a váltó kibocsátójának alapjogviszonyból fakadó kifogását érvényesíti (melyre valóban nem jogosult) hanem mint az alapjogviszonyban részes fél, a saját kifogásával él. Ha az alapkötelem kötelezettjének és a váltókezesnek a személye azonos, úgy az alapkötelem érvénytelenségére történő hivatkozás nem minősül olyan (szubjektív és relatív) kifogásnak, amelyet a váltókezes nem érvényesíthet az alapkötelem jogosultjával azonos váltójogosulttal szemben. (Részben eltérő tényállás mellett hasonló elvi megállapítást tett a BH1994.98. számon közzétett Gf.I.33.543/1992. sz. döntésében a Legfelsőbb Bíróság.)
- [31] A fentiekre tekintettel az ítéletábla a Pp. 389. §-a utaló rendelkezése folytán alkalmazandó Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Az alperesek

észrevételt nem terjesztettek elő, így a másodfokú eljárással kapcsolatosan megtérítendő költségük nem merült fel. A felperes a másodfokú eljárással összefüggő költségeit a Pp. 83. § (5) bekezdése alapján maga viseli.